

DECIZIE

18 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Dumitru Mardari
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Ministerul Justiției,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Coțofan Vladislav împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei civile și încasarea prejudiciului moral,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2020, prin care s-a respins cererea Ministerului Justiției privind repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit apelul ca depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen

c o n s t a t ă :

La 5 septembrie 2018, Coțofan Vladislav, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova solicitând constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei civile, la cererea depusă de Bulat Vitalie împotriva lui Coțofan Vladislav privind încasarea dobânzii de întârziere și încasarea sumei de 200 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 3 septembrie 2019, cererea de chemare în judecată depusă de Coțofan Vladislav a fost admisă parțial.

S-a constatat încălcat dreptul lui Coțofan Vladislav la judecarea în termen rezonabil în cauza civilă, la cererea depusă de Bulat Vitalie împotriva lui Coțofan Vladislav privind încasarea dobânzii de întârziere.

S-a încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Coțofan Vladislav – 100000 (o sută mii) lei, cu titlu de despăgubiri morale.

La 20 noiembrie 2019, Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 3 septembrie 2019, solicitând repunerea în termen a apelului, admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2020 s-a respins cererea Ministerului Justiției de repunere în termen de declarare a apelului și s-a restituit apelul din motiv că a fost depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să

efectueze repunerea în termen.

La 19 februarie 2020, Ministerul Justiției a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2020, și restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului recurentul a menționat că concluziile instanței de apel rezultă din interpretarea eronată a legii procesual civile.

Recurentul consideră că, prin soluția emisă s-a încălcat dreptul la apărare. Instanța nu a acordat apelantului un termen pentru a prezenta motivele omiterii declarării apelului în termen.

Depășirea termenului de apel s-a datorat unor impedimente de ordin tehnic. La 18 septembrie 2019 în sistemul de evidență electronică a documentelor de ieșire s-a atribuit același număr la două cereri de apel pe cauze diferite. În timpul înregistrării cererii de apel la Judecătoria Chișinău, sediul centru persoana responsabilă a fost indusă în eroare prin faptul că cererile de apel care urma a fi înregistrate aveau același număr de ieșire, dar de fapt se refereau la două cauze diferite. Astfel, apelantul a înregistrat o cerere de apel, dar nu două cum de fapt urma a fi.

Despre greșeala comisă apelantul a aflat la 13 octombrie 2019 când a fost când a fost întocmită scrisoarea privind executarea hotărârii de către Ministerul Finanțelor.

Restituirea cererii de apel a avut loc fără verificarea tuturor circumstanțelor pentru soluționarea corectă a cauzei. Ca urmare a susținut că soluția instanței de apel este incorectă și astfel i s-a încălcat dreptul de acces la justiție.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs constată că Curtea de Apel Chișinău a emis încheierea la 21 ianuarie 2020.

Conform prevederilor art.425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Recurentul a indicat că cu încheierea instanței de apel a făcut cunoștință la 18 februarie 2020, fiind recepționată prin intermediul poștei.

Cererea de recurs a fost declarată la 19 februarie 2020, respectiv în termenul prevăzut de art.425 din Codul de procedură civilă.

Potrivit art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Conform art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Examinând motivele recursului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate din următoarele considerente.

Din materialele dosarului rezultă că instanța de fond a pronunțat dispozitivul hotărârii la 3 septembrie 2020.

La pronunțarea dispozitivului reprezentantul Ministerului Justiției, a fost prezent, recepționând și copia dispozitivului (f.d.109).

La 20 noiembrie 2019, Ministerului Justiției a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 3 septembrie 2020, cu solicitarea de repunere în termenul de declarare a apelului.

În temeiul art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă reglementează că, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Prin urmare, termenul legal de declare a apelului împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 3 septembrie 2019, pentru apelant a început să curgă din data de 4 septembrie 2019, termen limită de depunere a cererii de apel fiind 3 octombrie 2019.

Conform alin. (3) art.362 din Codul de procedură civilă repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În condițiile art.116 Cod de procedură civilă repunerea în termen este posibilă în caz dacă se depune cerere de către persoana, care a omis acest termen din motive întemeiate cu anexarea probelor, ce argumentează această cerere.

La caz, Colegiul constată că instanța de apel corect a constatat că cererea de repunere în termenul de apel este neîntemeiată.

Argumentul recurentului precum că, depășirea termenului de declarare a apelului este din cauza unor impedimente de ordin tehnic instanța de recurs îl consideră nefondat. Or, partea cointeresată într-un proces trebuie să acționeze cu diligența și cu bună-credință și să cerceteze progresul procedurii în care acesta este parte, într-un termen rezonabil.

Părțile la procedură nu pot fi ignorate pentru perioade lungi de timp și se bazează pe propria lor lipsă de teamă și lipsă de diligență în susținerea unei cereri de prelungire a termenului de introducere a unui recurs în afara legii limită.

Norma prevăzută de art.362 alin.(1) din Codul de procedură civilă statuează expres începerea curgerii termenului de contestare a hotărârii instanței de fond, și anume, 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În speță, apelul a fost formulat la 20 noiembrie 2019, după împlinirea termenului de 30 zile prevăzut în art. 362 alin.(1) din Codul de procedură civilă, termen ce a expirat la 3 octombrie 2019, motiv pentru care, în temeiul art. 369 alin.(1) instanța de apel corect a restituit cererea de apel.

În cauza *Carpov vs Republica Moldova* (nr. 6338/11, 12 februarie 2019), Curtea a constatat că admiterea unui recurs depus în afara termenului de prescripție de către Curtea de Apel Chișinău a încălcat principiul securității juridice.

La caz, se constată că, nu există motive serioase de repunere în termen, care ar justifica ingerința în principiul *res judicata*. Or, părțile au obligația să i-a măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc.

Așadar, termenele procedurale prin existența lor nu fac altceva decât să asigure certitudinea drepturilor și stabilitatea raporturilor juridice, fapt ce duce în mod evident la respectarea principiului legalității, pe de o parte, și a interesului părților de a-și pregăti temeinic apărarea, astfel încât să nu fie supuse unor sancțiuni severe, pe de altă parte.

Deci, efectul principal al decăderii constă în pierderea dreptului procedural ce nu a fost exercitat în termenul prescris de lege.

Art.116 alin.(4) din Codul de procedură civilă, statuează că repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să

cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură, la caz nu este aplicabilă deoarece recurentul nu a invocat împrejurări care l-au împiedicat a declara apelul în termenul legal.

În speță, cererea de repunere în termenul de apel formulată de către apelantă nu poate fi apreciată ca întemeiată, întrucât argumentele invocate nu pot conduce, cum pretinde recurentul la prezumția absolută că omisiunea tehnică reprezintă o împrejurare peste voința părții, din care motiv nu a declarat în termen apelul.

În cauza *Bodiu vs Republica Moldova* (Cererea nr. 7516/10) din 18 iunie 2019 Curtea a considerat că prin admiterea recursului lui H. după scurgerea unei perioade considerabile de timp și în absența vreunei explicații plauzibile de ce nu a făcut-o mai devreme, a adus la zero tot procesul judiciar, care s-a finalizat cu o decizie definitivă și executorie și astfel a constituit *res judicata*. Ca urmare, Curtea Supremă de Justiție a încălcat principiul securității raporturilor juridice și a încălcat dreptul reclamantului la un proces echitabil în sensul Articolului 6 § 1 din Convenție, astfel a avut loc violarea articolului 6 § 1 din Convenție.

Soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel ca depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenție, având în vedere că, ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță.

În cazul în care restricția este compatibilă cu principiile stabilite, nu rezultă nicio încălcare a art. 6 § 1.

Colegiul notează că, instanța de apel, corect a concluzionat despre restituirea cererii de apel declarată de Ministerul Justiției, deoarece apelantul a omis termenul legal de contestare a hotărârii judecătorești, precum și motive întemeiate privind repunerea în termen a apelului nu s-au constatat.

Având în vedere cele expuse, încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2020, este întemeiată și legală, fiind adoptată cu aplicarea corectă a normelor de drept procedural și urmează a fi menținută.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 alin (1) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Ministerul Justiției.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2020, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Coțofan Vladislav împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei civile și încasarea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru